

SELETUSKIRI nr 1.1-C.2/2005

põllumajandusministri määruse "Mahepõllumajandusliku tootmise nõuded" eelnõu juurde

I. Sissejuhatus

Põllumajandusministri määruse "Mahepõllumajandusliku tootmise nõuded" eelnõu (edaspidi *eelnõu*) kehtestatakse "Mahepõllumajanduse seaduse" § 12 alusel.

Eelnõu on ette valmistanud ja seletuskirja on koostanud Põllumajandusministeeriumi taimetervise osakonna mahepõllumajanduse büroo peaspetsialist büroojuhataja kohustes Marika Ruberg (625 6537) ja sama büroo peaspetsialist Eve Ader (625 6533). Juriidilise ekspertiisi eelnõule tegi õigusosakonna peaspetsialist Katrin Pööra (625 6165) ja keeleliselt toimetas eelnõu sama osakonna peaspetsialist Leeni Silk (625 6523).

II. Eelnõu eesmärk

Eelnõu eesmärk on kehtestada mahepõllumajandusliku tootmise nõuded, mis ei ole reguleeritud Euroopa Liidu õigusaktidega ja mille otsustamise õigus on liikmesriigil. Eelnõuga sätestatakse samuti tegevuse jätkamiseks esitatava teave ja selle esitamise tähtaeg. Eelnõu eesmärk on viia mahepõllumajandusliku tootmise nõuded vastavusse 1. jaanuaril 2009. a jõustunud nõukogu määrusega (EÜ) nr 834/2007 mahepõllumajandusliku tootmise ning mahepõllumajanduslike toodete märgistamise ja määruse (EMÜ) nr 2092/91 kehtetuks tunnistamise kohta (ET L 189, 20.07.2007, lk 1–23), selle rakendamiseks vastu võetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 889/2008, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 834/2007 (mahepõllumajandusliku tootmise ning mahepõllumajanduslike toodete märgistamise kohta) üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses mahepõllumajandusliku tootmise, märgistamise ja kontrolliga (ET L 250, 18.09.2008, lk 1–84), samuti 1. märtsil 2009. a jõustuva "Mahepõllumajanduse seaduse" muudatustega.

III. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

1. peatükk ÜLDSÄTTED

Eelnõu § 1 sätestab määruse reguleerimisala, mis tuleneb "Mahepõllumajanduse seaduse" §-st 12 ja annab põllumajandusministrile volitusnormi kehtestada antud nõuded. Määrusega kehtestatakse mahepõllumajandusliku taime- ja loomakasvatuse, mahemesinduse, mahepõllumajandusliku toote ettevalmistamise ja turuleviimise nõuded, sealhulgas mahepõllumajandusliku tegevuse jätkamiseks järelevalveasutusele esitatava teabe kohta ning teabe esitamise tähtpäev.

Eelnõu § 2 sätestab arvestuse pidamise põhimõtte mahepõllumajanduslike toodete tootmisel, ettevalmistamisel ja turuleviimisel. Määruses ettenähtud arvestust peetakse paber kandjal või elektrooniliselt, kuid viimasel juhul peab peetavast arvestusest olema võimalik teha väljatrükk. Andmete kohta tehakse kirje kolme päeva jooksul toimingute tegemise päevast arvates. Arvestuse pidamiseks vajalikke andmeid ja dokumente säilitatakse vähemalt kolm aastat arvates nende kogumisest.

2. peatükk MAHEPÕLLUMAJANDUSLIKU TAIMEKASVATUSE NÕUDED

Eelnõu § 3 sätestab arvestuse pidamise mahepõllumajandusliku taimekasvatusega tegelemise korral. Mahepõllumajandusliku taimekasvatusega tegelevas ettevõttes peetakse lisaks põllumajandusministri 9. aprilli 2003. aasta määruses nr 36 "Põlluraamatu vorm ja põlluraamatu pidamise kord" nimetatud põlluraamatule ka eraldi arvestust mahepõllumajandusliku ja mittemahepõllumajandusliku taimekasvatuse kohta. Mahepõllumajandusliku taimekasvatusega tegelev isik kogub ja säilitab arvestuse pidamiseks komisjoni määruses (EÜ) nr 889/2008 artiklis 66 nimetatud raamatupidamisdokumente ja sama määruse artiklis 72 loetletud andmeid taimekasvatuse kohta. Mahepõllumajandusliku taimekasvatusega tegelev isik peab koostama ja säilitama ettevõttes külvikorra plaani. Külvikorra plaani ei pea koostama vähemalt viie aasta vanuse rohumaa või vähemalt viie aasta vanuseks kavandatud rohumaa, loodusliku rohumaa, puuvilja- ja marjakultuuride ning ravim- ja maitsetaimede kasvatamiseks kasutatava maa, heinaseemne tootmiseks kasutatava maa ning põllu kohta, mis on väiksem kui 0,30 hektarit.

Eelnõu § 4 sätestab nõuded mahepõllumajandusliku taimekasvatusega tegelemise jätkamiseks esitatava teabe kohta.

Lõike 1 kohaselt esitab isik, kes jätkab mahepõllumajandusliku taimekasvatusega tegelemist, tegevuse jätkamise aasta 21. maiks Taimetoodangu Inspeksioonile ettevõtte põllumassiivide kaardi, millel on märgitud kõik põllumassiivid ja poollooduslikud alad, sealhulgas mittemahepõllumajanduslikus kasutuses olevad põllumassiivid ja need põllumassiivid, millel kavatakse alustada mahepõllumajanduslikku taimekasvatusega tegelemist, esitades põllu pindala täpsusega vähemalt 0,1 hektarit; põllumassiivi ja poolloodusliku ala kooslusega ala numbri ning iga põllu või selle osa koos numbriga; taimekasvatuse plaani, mis sisaldab vähemalt andmeid põllumassiivi, põllu (number, pindala), kasvatatavate taimede, nende eelkultuuride, eelmisel aastal üleminekuaja läbinud maal kasvatatud eelkultuuri saagi ning karjatatavate alade kohta; andmed eelmisel aastal üleminekuaja läbinud maal kasvatatud eelkultuuri saagi kohta ning andmed ettevõttes kavandatavate muude muudatuste kohta.

Lõike 2 kohaselt ei pea põllumassiivide kaarti ega külvikorra plaani esitama, kui isik esitab kirjaliku kinnituse selle kohta, et võrreldes eelmise aastaga muudatusi ei ole tehtud.

Lõike 3 kohaselt ei pea mahepõllumajandusliku seenekasvatuse või katmikkultuuride kasvatamisega tegelev isik esitama ettevõtte põllumassiivide kaarti. Seda seetõttu, et seenekasvatus ja katmikkultuuride kasvatus ei ole maaga seotud tegevused.

Lõike 4 kohaselt esitab isik, kes jätkab mahepõllumajandusliku taimekasvatuse valdkonnas mitteharitavalt alalt taimede ja seente korjamisega tegelemist, Taimetoodangu Inspeksioonile tegevuse jätkamise aasta 21. maiks maakasutuse kaardi, milleks loetakse põllumassiivide kaart, ortofoto väljatrükk või muu kaardimaterjal vähemalt 1:10 000 mõõtkavas, millele on kantud taimede ja seente korjamiseks kasutatavate või korjealana kasutusele võetavate alade piirid ja pindala. Esitada tuleb ka korjatavate taime- ja seeneliikide loetelu, andmed eelmisel aastal korjatud koguse ja korjamise aja kohta, taimede või seente korjamiseks kasutatava kaitseala nimi ja andmed ettevõttes kavandatavate muude muudatuste kohta.

Lõike 5 kohaselt ei pea taimede ja seente korjamisega tegelev isik maakasutuse kaarti ega taimede või seente korjamiseks kasutatava kaitseala nime esitama, kui ta esitab kirjaliku kinnituse selle kohta, et võrreldes eelmise aastaga muudatusi ei ole tehtud.

Eelnõu § 5 sätestab mahepõllumajanduslikule taimekasvatusele üleminekuaja alguse.

Lõige 1 sätestab tähtaja, millal mahepõllumajanduslikuks taimekasvatuseks kasutusele võetud maal algab üleminekuage. Kui maa võetakse kasutusele enne 21. maid, siis algab üleminekuage seal dokumentide esitamise kuupäevast arvates. Pärast 21. maid kasutusele võetud maal algab üleminekuage järgmisel aastal dokumentide esitamise päevast arvates. See on mahepõllumajandusliku taimekasvatusega tegelemise jätkamiseks dokumentide esitamise tähtaeg, mis on ühtlustatud PRIA-le mahepõllumajandusliku tootmise toetuse taotluse esitamise tähtajaga.

Lõige 2 sätestab mahepõllumajanduslikule taimekasvatusele uue üleminekuaja alustamise. Kui isik kasutas väetamiseks, mullaomaduste parandamiseks või taimekaitseks komisjoni määruse (EÜ) nr 889/2008 I ja II lisas nimetatata, see tähendab mahepõllumajanduses mittelubatud, aineid, võib järelevalveasutus nõuda sellel põllu kohta, kus neid aineid kasutati, uue üleminekuaja alustamist eelmises lõikes nimetatud tähtpäevast arvates.

Lõige 3 sätestab, et isik võib esitada taotluse maa üleminekuaja lühendamiseks aastaringselt. Selleks tuleb esitada piisavalt tõendeid, et vähemalt kolme aasta jooksul ei ole sellel põllul mahepõllumajanduses mittelubatud tooteid kasutatud. Et kohapealse kontrolli käigus oleks võimalik visuaalselt hinnata, mis sellel põllul viimaste aastate jooksul tehtud on, ei tohi maad enne kohapealse kontrolli tegemist või piisavate tõendite alusel tehtud otsust harida.

3. peatükk MAHEPÕLLUMAJANDUSLIKU SEEMNE JA PALJUNDUSMATERJALI ETTEVALMISTAMISE JA TURULEVIIMISE NÕUDED

Eelnõu § 6 sätestab arvestuse pidamise mahepõllumajandusliku seemne ja paljundusmaterjali ettevalmistamise ja turuleviimise korral.

Lõike 1 kohaselt tuleb ettevõttes, kus tegeletakse mahepõllumajandusliku seemne ja paljundusmaterjali ettevalmistamise ja turuleviimisega, pidada eraldi arvestust mahepõllumajandusliku ja mittemahepõllumajandusliku seemne ja paljundusmaterjali ettevalmistamise ja turuleviimise kohta.

Lõike 2 kohaselt kogutakse ja säilitatakse arvestuse pidamiseks komisjoni määruse (EÜ) nr 889/2008 artiklis 66 nimetatud raamatupidamisdokumente.

Eelnõu § 7 sätestab nõuded mahepõllumajandusliku seemne ja paljundusmaterjali ettevalmistamise ja turuleviimise jätkamiseks esitatava teabe kohta.

Lõike 1 kohaselt esitab isik, kes jätkab mahepõllumajandusliku seemne ja paljundusmaterjali ettevalmistamist ja turuleviimist, Taimetoodangu Inspektsioonile tegevuse jätkamise aasta 21. maiks tootmisprotsessi tehnoloogilise skeemi ja nende meetmete kirjelduse, millega tagatakse mahepõllumajandusliku ja mittemahepõllumajandusliku seemne ja paljundusmaterjali eristatavus.

Lõike 2 kohaselt ei pea eelnimetatud andmeid ja dokumente esitama, kui isik esitab kirjaliku kinnituse selle kohta, et võrreldes eelmise aastaga muudatusi tehtud ei ole.

4. peatükk MAHEPÕLLUMAJANDUSLIKU LOOMAKASVATUSE NÕUDED

Eelnõu § 8 lõikes 1 sätestatakse, et lisaks komisjoni määruse (EÜ) nr 889/2008 artiklis 7 loetletud veistele, sigadele, lammastele, kitsedele, hobustele ja kodulindudele käsitletakse käesolevas määruses ka küülikute, nutriate ja vuttide kasvatamist. Nimetatud liigid on lisatud

loetelusse, kuna vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 834/2007 artiklile 42 võib kohaldada teatavate loomaliikide suhtes siseriiklikke tootmiseeskirju kuni vastavate ühenduse õigusaktide vastuvõtmiseni. Kuna mahepõllumajanduslik loomakasvatus on maaga seotud tegevus ning mahepõllumajanduslikult peetavate loomade sööt peab pärinema põhiliselt mahepõllumajandusest, siis on toodud välja nõue, et mahepõllumajandusliku loomakasvatusega tegelev isik peab lisaks mahepõllumajandusliku loomakasvatuse nõuetele täitma ka mahepõllumajandusliku taimekasvatuse nõudeid.

Lõikes 2 sätestatakse rändkarjatamiseks lubatavad alad. Eelnõu kohaselt võib mahepõllumajandusliku loomakasvatusega tegelevast ettevõttest pärit loomi karjatada poollooduslikul alal "Looduskaitseeaduse" tähenduses, laiul, väikesaarel ja muul sellesarnasel alal, kus viimase kolme aasta jooksul ei ole kasutatud komisjoni määruse (EÜ) nr 889/2008 I ja II lisas nimetatavaid aineid ning sealt karjatamise ajal kasutatud käsitatakse mahesöödana.

Lõikes 3 sätestatakse ettevõtte käsitlemine väikeettevõtteks. Komisjoni määruse (EÜ) nr 889/2008 erandlike tootmiseeskirjade peatüki artiklis 39 on sätestatud, et teatud tingimustel võivad liikmesriigi pädevad asutused lubada karja lõastamist väikeettevõtetes. Väikeettevõtte suurus on jäetud igale liikmesriigile otsustada. Selleks on eelnõu § 8 lõikes 3 sätestatud, et väikeettevõtteks käsitletakse ettevõtet, kus peetakse kuni 10 loomühikule vastaval hulgal lõastatavaid loomi. Lõastatavate loomade loomühikute arvestamisel võetakse aluseks komisjoni määruse (EÜ) nr 1974/2006, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 (Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 368, 23.12.2006, lk 15–73), V lisas toodud määrad: pullid, lehmad ja muud üle kahe aasta vanused veised ning üle kuue kuu vanused hobuslased – 1,0 lü; kuus kuud kuni kaks aastat vanad veised – 0,6 lü; alla kuue kuu vanused veised – 0,4 lü; lambad, kitsed – 0,15 lü.

Eelnõu § 9 sätestab arvestuse pidamise mahepõllumajandusliku loomakasvatusega tegelemise korral. Ettevõttes, kus tegeletakse mahepõllumajandusliku loomakasvatusega, peetakse eraldi arvestust mahepõllumajandusliku loomakasvatuse ja mittemahepõllumajandusliku loomakasvatuse kohta. Arvestuse pidamiseks kogutakse ja säilitatakse komisjoni määruses (EÜ) nr 889/2008 artiklis 66 nimetatud raamatupidamisdokumente ja sama määruse artiklis 76 loetletud andmeid loomade kohta.

Eelnõu § 10 sätestab nõuded mahepõllumajandusliku loomakasvatusega tegelemise jätkamiseks esitatava teabe kohta.

Lõike 1 kohaselt esitab isik, kes jätkab mahepõllumajandusliku loomakasvatusega tegelemist, Taimetoodangu Inspeksioonile tegevuse jätkamise aasta 21. maiks loomakasvatushoonete ja -rajatiste, sealhulgas jalutusala ja loomade pidamisviisi kirjelduse; karjatamiseks kasutatava poolloodusliku kooslusega ala, põllumassiivi või selle osa numbri ja pindala, näidates need ettevõtte taimekasvatuse plaanis; rändkarjatamise korral vähemalt 1 : 10 000 mõõtkavas ortofoto väljatrüki või muu kaardimaterjali, millele on kantud loomade rändkarjatamiseks kasutatavate alade piirid ja pindala; ettevõttes peetavate loomade arvu liikide ja vanusegruppide kaupa ning eelmisel aastal üleminekuaja läbinud loomadelt saadud loomakasvatussaaduste kogused.

Lõike 2 kohaselt ei pea isik esitama loomakasvatushoonete ja -rajatiste, sealhulgas jalutusala ja loomade pidamisviisi kirjeldust, kui ta esitab kirjaliku kinnituse selle kohta, et võrreldes eelmise aastaga ei ole tehtud muudatusi.

Eelnõu § 11 sätestab mahepõllumajandusliku loomakasvatuse üleminekuaja muutmise. Taimetoodangu Inspeksioon võib nõuda mahepõllumajandusliku loomakasvatusega tegelevalt isikult teatud loomaliigi või –rühma puhul, kelle söötmisel on kasutatud mahepõllumajanduses keelatud aineid, organisme või tooteid (geneetiliselt muundatud organismid või nendest saadud tooted, kasvustimulaatorid, sünteetilised aminohapped jne), uue üleminekuaja alustamist. Kui on toimunud sööda juhuslik saastumine nimetatud ainetega ja isik kasutab sellist sööta heauskselt, ei ole ettevõtte tunnustamise otsust otstarbekas kehtetuks tunnistada, vaid antakse võimalus alustada selle loomaliigi või -rühma puhul uut üleminekuaga.

Eelnõu § 12 sätestab loomade pidamiseks piiritletud ala nõuded. Jalutusala ja karjamaa peavad olema tarastatud või piiritletud nii, et loom ei pääseks mitterahepõllumajanduslikule maale.

Eelnõu § 13 sätestab mahepõllumajanduslikult peetavate küülikute ja nutriate pidamise nõuded. Komisjoni määruse (EÜ) nr 889/2008 artiklis 7 nimetatakse loomaliigid, kelle suhtes määruse nõuded kehtivad. Küülikuid ja nutriaid seal nimetatud ei ole, kuigi ka neid peetakse mahepõllumajanduslikult. Nõukogu määruse (EÜ) nr 834/2007 artikkel 42 sätestab võimaluse kohaldada teatavate loomaliikide suhtes siseriiklikke tootmiseeskirju kuni vastavate ühenduse õigusaktide vastuvõtmiseni. Küülikute ja nutriate kui taimetoiduliste loomade söötmisele kohaldatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 834/2007 ja komisjoni määruse (EÜ) nr 889/2008 sätestatud taimetoiduliste loomade söötmise nõudeid. Küülikute ja nutriate üleminekuaja kestus mahepõllumajanduslikule loomakasvatusele on üks kuu.

Eelnõu § 14 sätestab vuttide pidamise nõuded. Nõukogu määruses (EÜ) nr 834/2007 ja komisjoni määruses (EÜ) nr 889/2008 on olemas üldised nõuded kodulindude söötmisele ja pidamisele, mis kehtivad ka vuttidele, kuid loeteludes, kus on antud eri linnuliikide maksimaalsed karja suurused ning minimaalne ettenähtud pindala või tapavanus, ei ole vutte nimetatud. Seetõttu on käesolevas määruses, arvestades heakskiidetud tavanormidega, kehtestatud maksimaalseks karja suuruseks vuttide puhul 6800 lindu, kelle kasvatamiseks ettenähtud pindala peab olema vähemalt 400 m² ja minimaalne tapavanus 35 päeva.

5. peatükk MAHEPÕLLUMAJANDUSLIKU MESINDUSE NÕUDED

Eelnõu § 15 sätestab arvestuse pidamise mahepõllumajandusliku mesindusega tegelemise korral. Mahepõllumajandusliku mesindusega tegelev isik peab eraldi arvestust mahepõllumajandusliku ja mitterahepõllumajandusliku mesinduse kohta. Arvestuse pidamiseks kogutakse ja säilitatakse komisjoni määruses (EÜ) nr 889/2008 artiklis 66 nimetatud raamatupidamisdokumente ja artiklis 78 nimetatud andmeid ja dokumente, mis on vajalikud ettevõtte kontrollimisel ja arvestuse pidamisel.

Eelnõu § 16 sätestab nõuded mahepõllumajandusliku mesindusega tegelemise jätkamiseks esitatava teabe kohta.

Lõige 1 sätestab, et isik, kes jätkab mahepõllumajandusliku mesindusega tegelemist, esitab Taimetoodangu Inspeksioonile tegevuse jätkamise aasta 21. maiks ettevõtte mesilagrupi asukohta ja korjeala iseloomustava põllumassiivide kaardi või muu kaardimaterjali mõõtkavas vähemalt 1:10 000; mesilasperede pidamiseks vajalike hoonete ja rajatiste kirjelduse ning andmed ettevõttes peetavate mesilasperede arvu kohta ja eelmisel aastal toodetud mesindussaaduste koguste kohta.

Lõike 2 kohaselt ei pea isik, esitama ettevõtte mesilagrupi asukohta ja korjeala kirjeldavat kaarti ega mesilasperede pidamiseks vajalike hoonete ja rajatiste kirjeldust, kui ta esitab kirjaliku kinnituse selle kohta, et võrreldes eelmise aastaga muudatusi ei ole tehtud.

6. peatükk MAHEPÕLLUMAJANDUSLIKU TOOTE ETTEVALMISTAMISE NÕUDED

Eelnõu § 17 sätestab mahepõllumajandusliku toote ettevalmistamisega tegelevas ettevõttes arvestuse pidamise. Isik, kes tegeleb mahepõllumajandusliku toote ettevalmistamisega, peab eraldi arvestust mahepõllumajandusliku ja mittemahepõllumajandusliku toote ettevalmistamise kohta. Arvestuse pidamiseks peab koguma ja säilitama komisjoni määruses (EÜ) nr 889/2008 artiklis 66 nimetatud andmeid ja dokumente.

Eelnõu § 18 sätestab nõuded mahepõllumajandusliku toote ettevalmistamisega tegelemise jätkamiseks esitatava teabe kohta. Isik, kes jätkab mahepõllumajandusliku toote ettevalmistamisega tegelemist, esitab Veterinaar- ja Toiduametile tegevuse jätkamise aasta 1. veebruariks kinnituse jätkamise kohta ning andmed ettevõttes eelmisel aastal ettevalmistatud mahepõllumajanduslike tootegruppide ja toodangu mahu kohta.

Eelnõu § 19 sätestab mahepõllumajandusliku toote ettevalmistamise ja märgistamise nõuded toitlustusettevõttes. Nõukogu määruse (EÜ) nr 834/2007 artikli 2 punktis aa nimetatud toitlustusettevõtte nagu restoran, haigla, söökla või muu samalaadne käitleja, kes valmistab ette mahepõllumajanduslikke tooteid nende lõpptarbijale müümise või tarnimise kohas, peab olema "Mahepõllumajanduse seaduse" kohaselt tunnustatud. Tunnustatud ei pea olema haridus- tervishoiu- või hoolekandeametuse toitlustusettevõtte, kus toiduna kasutamiseks ette nähtud toote valmistamisel kasutatakse mahepõllumajanduslikke koostisosi või kus pakutakse mahepõllumajanduslikku toodet üksnes oma asutuse tarbijale. See on põhjendatud sellega, et antud olukorras puudub tarbijal valik ning antud säte puudutab üksnes teatud piiratud tarbijaskonda. Samuti ei pea olema tunnustatud toitlustusettevõtte, kus viidatakse mahepõllumajandusele teisest ettevõttest pärit mahepõllumajandusliku toote kasutamisel toote omadusi muutmata, kuid nõudeks on, et mahetoodete kasutamise kohta peetakse arvestust ja jälgitavus on tagatud. Näiteks toitlustusettevõtte, kus pakutakse maheleiba, võttes selle üksnes pakendist välja või on hommikusöögi buffees avatud purk mahemee või -moosiga. Mahepõllumajandusele võib viidata menüüs toidu müüginimetuses, kui toit vastab nõukogu määruse (EÜ) nr 834/2007 artikli 23 punkti 4 lõike a nõuetele. Juhul kui kõik toidud menüüs vastavad eelpoolnimetatud nõudele, võib kasutada kogu menüüs viidet mahepõllumajandusele. Menüüs oleva toidu koostisosade loetelus võib viidata mahepõllumajandusele, kui koostisosa vastab nõukogu määruse (EÜ) nr 834/2007 artikli 23 punkti 4 lõike b nõuetele. Juhul kui menüüs olevate kõikide toodete teatud koostisosad on mahepõllumajanduslikud, võib kasutada kogu menüüs viidet mahepõllumajandusele. Mahepõllumajandusele võib viidata toidu koostisosade loetelus ja menüüs toidu müüginimetusega samal väljal, kui toit vastab nõukogu määruse (EÜ) nr 834/2007 artikli 23 punkti 4 lõike c nõuetele. Viimasel juhul on põhiliseks koostisosaks jahi- või kalastussaadus, põllumajanduslikud koostisosad peavad kõik olema mahepõllumajanduslikud ja täidetakse teatud nõudeid toidu koostise suhtes. Menüüs mahepõllumajandusele viitavalt märgistatud toote või koostisosa kasutamisel muudatuste tegemise korral menüü ajakohastatakse ja ajakohastatud menüü tuleb säilitada üks aasta arvates selle kasutuselevõtmisest. Näiteks kui mahekoostisosa teatud hetkel lõpeb, võib ajutiselt asendada selle tavatootmisest pärit koostisosaga, kuid sel puhul peab see olema selgelt näha ka menüüs. Toitlustusettevõttes kohaldatakse mahepõllumajandusliku töödeldud toote tootmisele nõukogu määruse (EÜ) nr 834/2007 artikli 28 kohast kontrollsüsteemi ja komisjoni määruse (EÜ) nr 889/2008 IV jaotise 1. ja 4. peatükis sätestatud nõudeid kontrollile. See tähendab, et kõiki ettevõtteid

kontrollitakse vähemalt kord aastas, nõutav on arvestuse pidamine ja ettevõtja peab võimaldama juurdepääsu oma tööruumidele ja raamatupidamisdokumentidele.

Eelnõu § 20 sätestab arvestuse pidamise mahepõllumajandusliku töödeldud sööda tootmisega tegelemise korral. Töödeldud mahepõllumajandusliku sööda tootmisega tegelev isik peab eraldi arvestust mahesööda ja mittemahepõllumajandusliku sööda tootmise kohta. Arvestuse pidamiseks kogutakse ja säilitatakse komisjoni määruses (EÜ) nr 889/2008 artiklites 66 ja 89 nimetatud andmeid ja dokumente söödamerjalide, söödalisandite, müügi ja lõpptoodete päritolu, liigi ja koguste kohta.

Eelnõu § 21 sätestab nõuded mahepõllumajandusliku töödeldud sööda tootmisega tegelemise jätkamiseks esitatava teabe kohta. Isik, kes jätkab töödeldud mahepõllumajandusliku sööda tootmisega tegelemist, esitab Veterinaar- ja Toiduametile tegevuse jätkamise aasta 1. veebruariks andmed ettevõttes eelmisel aastal toodetud töödeldud mahepõllumajanduslike toodete ja toodangu mahu kohta.

7. peatükk MAHEPÕLLUMAJANDUSLIKU TOOTE TURULEVIIMISE NÕUDED

Eelnõu § 22 sätestab arvestuse pidamise mahepõllumajandusliku toote turuleviimise, sealhulgas importimise ja pakendamata toidu jaemüügiga tegelemise korral. Ettevõttes, kus tegeletakse mahepõllumajandusliku toote turuleviimise, sealhulgas importimise ja pakendamata toidu jaemüügiga, kogutakse ja säilitatakse komisjoni määruse (EÜ) nr 889/2008 artiklis 66 nimetatud raamatupidamisdokumente, importimise korral lisaks artiklis 83 nimetatud andmeid ja dokumente.

Eelnõu § 23 sätestab nõuded mahepõllumajandusliku toote turuleviimise, sealhulgas importimise ja pakendamata toidu lõpptarbijale turustamisega tegelemise jätkamiseks esitatava teabe kohta. Mahepõllumajandusliku toote turuleviimise, sealhulgas importimise ja pakendamata toidu lõpptarbijale turustamisega tegelev isik esitab Veterinaar- ja Toiduametile tegevuse jätkamise aasta 1. veebruariks andmed ettevõttes eelmisel aastal turule viidud või imporditud tootegruppide kohta.

8. peatükk RAKENDUSSÄTTED

Eelnõu § 24 sätestab määruse kohaldamise ajalised erisused.

Lõike 1 kohaselt esitab mahepõllumajandusliku toote ettevalmistamisega, toote üksnes turuleviimisega või importimisega tegelev isik 2009. aastal tegevuse jätkamiseks määruses nõutud andmed 10. aprilliks.

Lõike 2 kohaselt esitab mahesööda tootmisega tegelev isik 2009. aastal tegevuse jätkamiseks määruses nõutud andmed 27. maiks.

Eelnõu § 25 kohaselt tunnistatakse põllumajandusministri 8. detsembri 2006. a määrus nr 108 "Mahepõllumajandusele viitavalt märgistatud või märgistada kavatsetava põllumajandussaaduse ja -toote tootmise ja valmistamise nõuded" kehtetuks.

Eelnõu § 26 kohaselt jõustub määrus 1. märtsil 2009. aastal.

IV. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas nõukogu määrusega (EÜ) nr 834/2007 mahepõllumajandusliku tootmise ning mahepõllumajanduslike toodete märgistamise ja määruse (EMÜ) nr 2092/91 kehtetuks

tunnistamise kohta ning komisjoni määrusega (EÜ) nr 889/2008, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 834/2007 (mahepõllumajandusliku tootmise ning mahepõllumajanduslike toodete märgistamise kohta) üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses mahepõllumajandusliku tootmise, märgistamise ja kontrolliga.

V. Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused ja eeldatavad tulud

Määruse rakendamine ei too kaasa riigieelarvelisi lisa kulutusi, samuti ei kaasne uusi tulusid.

VI. Määruse mõjud

Määruse kehtestamisega täpsustatakse mahepõllumajandusliku tootmise nõudeid (sealhulgas tootlustusettevõtetes toodetud mahepõllumajandusliku töödeldud toidu tootmine ja märgistamine) ning antakse loetelud nõutavatest andmetest ja dokumentidest, mida vastavas valdkonnas tegelev isik peab koguma, säilitama või järelevalveasutusele esitama. See aitab tagada mahetoodete jälgitavuse kogu tootmisahela ulatuses, tõstab mahetoodete usaldusväärsusust tarbijate seas ning nõudlust nende järele.

VII. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. märtsil 2009. aastal. Jõustumise tähtaeg on tingitud vajadusest viia määrus vastavusse samal ajal jõustuvate "Mahepõllumajanduse seaduse" muudatustega, nõukogu määrusega (EÜ) nr 834/2007 mahepõllumajandusliku tootmise ning mahepõllumajanduslike toodete märgistamise ja määruse (EMÜ) nr 2092/91 kehtetuks tunnistamise kohta ja komisjoni määrusega (EÜ) nr 889/2008, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 834/2007 (mahepõllumajandusliku tootmise ning mahepõllumajanduslike toodete märgistamise kohta) üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses mahepõllumajandusliku tootmise, märgistamise ja kontrolliga.

VIII. Eelnõu kooskõlastamine

Määruse eelnõu esitati arvamuse andmiseks Taimetoodangu Inspeksioonile ning Veterinaar- ja Toiduametile ning ettepanekud on arvesse võetud.

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Keskkonnaministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Rahandusministeeriumile ning Sotsiaalministeeriumile. Kooskõlastamiseks ettenähtud tähtaja jooksul ministeeriumid eelnõude kooskõlastamise infosüsteemi kirja eelnõu heakskiitmise või eelnõuga põhjendatult mittenõustumise kohta ei kandnud, samuti ei taotlenud kooskõlastamise tähtaja pikendamist. Vastavalt Vabariigi Valitsuse 11.06.1996. a määrusega nr 160 kinnitatud "Vabariigi Valitsuse reglemendi kinnitamine" punktile 25³ loetakse eelnõu seetõttu ministeeriumite poolt kooskõlastatuks.

Toivo Nõvandi
Toiduohutuse asekancler
kancleri ülesannetes